C/2026/3918

1.9.2026

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 10ης Ιουλίου 2026

σχετικά με την οικονομική, κοινωνική, διαρθρωτική και δημοσιονομική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης της Γερμανίας

(C/2026/3918)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου [1], και ιδίως το άρθρο 3 παράγραφος 3,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 ορίζει τους στόχους του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης, το οποίο αποσκοπεί στην προώθηση υγιών και βιώσιμων δημόσιων οικονομικών, της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και της ανθεκτικότητας μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, καθώς και στην πρόληψη των υπερβολικών δημοσιονομικών ελλειμμάτων. Ο κανονισμός ορίζει ότι το Συμβούλιο και η Επιτροπή ασκούν πολυμερή εποπτεία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σύμφωνα με τους στόχους και τις απαιτήσεις που ορίζονται στη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΣΛΕΕ). Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο περιλαμβάνει, συγκεκριμένα, τη διατύπωση και την εποπτεία της εφαρμογής των ειδικών ανά χώρα συστάσεων.

(2) Στις 25 Νοεμβρίου 2025 η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος 2026 της Γερμανίας. Την ίδια ημερομηνία, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή ενέκρινε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2026, στην οποία η Γερμανία δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των κρατών μελών για τα οποία απαιτείται εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Η Επιτροπή ενέκρινε επίσης σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, σύσταση για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και πρόταση σχετικά με την κοινή έκθεση για την απασχόληση 2026, όπου αναλύεται η εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των αρχών του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Συμβούλιο εξέδωσε τη σύσταση σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ [2] στις 21 Απριλίου 2026, και την κοινή έκθεση για την απασχόληση και τη σύσταση σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στις 9 Μαρτίου 2026.

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] ΕΕ C, C/2026/2434, 28.4.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/2434/oj.

(3) Στις 29 Ιανουαρίου 2025 η Επιτροπή δημοσίευσε την Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας, ένα στρατηγικό πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας της Ένωσης κατά την επόμενη πενταετία. Προσδιορίζει τις τρεις επιταγές μετασχηματισμού —την καινοτομία, την απανθρακοποίηση και την ανταγωνιστικότητα— καθώς και την ασφάλεια ως κρίσιμους πυλώνες για τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη. Από τη δημοσίευσή της, η Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας τροφοδοτεί τις εργασίες του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, διασφαλίζοντας ότι οι οικονομικές πολιτικές των κρατών μελών συνάδουν με τους στρατηγικούς στόχους της ΕΕ, ώστε να διαμορφώνεται μια ενοποιημένη προσέγγιση όσον αφορά την οικονομική διακυβέρνηση που να προωθεί τη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την ανθεκτικότητα σε ολόκληρη την Ένωση.

(4) Το 2026 το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών εξακολουθεί να εξελίσσεται παράλληλα με το τελικό στάδιο της εφαρμογής του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΜΑΑ) ([3]). Τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ), σε συνδυασμό με τη χρηματοδότηση από την πολιτική συνοχής, έχουν συμβάλει καθοριστικά στην υλοποίηση των προτεραιοτήτων πολιτικής στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, δεδομένου ότι τα σχέδια αυτά όφειλαν να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των προκλήσεων που προσδιορίστηκαν στις σχετικές ειδικές ανά χώρα συστάσεις που εκδόθηκαν κατά τους τελευταίους κύκλους, ενώ και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ευρωπαϊκή πολιτική συνοχής όφειλαν να λαμβάνουν υπόψη τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις. Καθώς ο ΜΑΑ πλησιάζει στο τέλος του κύκλου ζωής του, παραμένει σημαντικό να διατηρηθούν και να αξιοποιηθούν ως βάση οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις που υποστηρίζονται και υλοποιούνται στο πλαίσιο του ΜΑΑ, ιδίως εκείνες που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των προκλήσεων που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις.

(5) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεση χώρας 2026 για τη Γερμανία. Αξιολόγησε την πρόοδο της Γερμανίας όσον αφορά την εφαρμογή των ειδικών ανά χώρα συστάσεων για το 2025 και προέβη σε απολογισμό της υλοποίησης του ΣΑΑ από τη Γερμανία. Με βάση την ανάλυση αυτή, στην έκθεση χώρας προσδιορίζονται οι πλέον πιεστικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η Γερμανία. Αξιολόγησε επίσης την πρόοδο της Γερμανίας όσον αφορά την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και την επίτευξη των πρωταρχικών στόχων της Ένωσης για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τη μείωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, καθώς και την πρόοδο όσον αφορά την επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.

(6) Ο επιθετικός πόλεμος της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και οι επιπτώσεις του αποτελούν πρόκληση για την ίδια την ύπαρξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Επιτροπή κάλεσε τα κράτη μέλη να ζητήσουν την ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης με συντονισμένο τρόπο για να στηρίξουν τις προσπάθειες της ΕΕ να επιτύχει ταχεία και σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών ([4]), και η πρόταση αυτή έγινε δεκτή με ικανοποίηση από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 6 Μαρτίου 2025. Στις 10 Οκτωβρίου 2025 το Συμβούλιο, βάσει αξιολόγησης και σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Γερμανίας η οποία επιτρέπει στη Γερμανία να αποκλίνει από τον μέγιστο ρυθμό αύξησης των καθαρών δαπανών, κατά τα οριζόμενα από το Συμβούλιο στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) ([5]). Το σχέδιο καλύπτει την περίοδο από το 2025 έως το 2029 και προβλέπει δημοσιονομική προσαρμογή σε χρονικό διάστημα επτά ετών. Το Συμβούλιο συνέστησε τους ακόλουθους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών: 4,4 % το 2025, 4,5 % το 2026, 2,3 % το 2027, 1,7 % το 2028 και 1,6 % το 2029, οι οποίοι αντιστοιχούν στους μέγιστους σωρευτικούς ρυθμούς αύξησης που υπολογίστηκαν με το 2024 ως έτος αναφοράς, ήτοι 4,4 % το 2025, 9,0 % το 2026, 11,5 % το 2027, 13,3 % το 2028 και 15,2 % το 2029. Ταυτόχρονα, κατόπιν αιτήματος της Γερμανίας, στις 10 Οκτωβρίου 2025 το Συμβούλιο, κατόπιν σύστασης της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση με την οποία επιτρέπει στη Γερμανία να αποκλίνει από τους συνιστώμενους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών. Η περίοδος ενεργοποίησης της εθνική ρήτρας διαφυγής (2025-2028) επιτρέπει στη Γερμανία να ιεραρχήσει εκ νέου τις δημόσιες δαπάνες ή να αυξήσει τα δημόσια έσοδα, έτσι ώστε οι επί μακρόν υψηλότερες αμυντικές δαπάνες να μη θέσουν σε κίνδυνο τη δημοσιονομική βιωσιμότητα μεσοπρόθεσμα.

([3]) Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([4]) Ανακοίνωση της Επιτροπής «Κάλυψη των αυξημένων αμυντικών δαπανών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης», Βρυξέλλες, 19 Μαρτίου 2025 [C(2025) 2000 final].

([5]) Σύσταση του Συμβουλίου, της 10ης Οκτωβρίου 2025, για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου της Γερμανίας και που επιτρέπει στη Γερμανία να αποκλίνει από τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών, οι οποίοι καθορίζονται από το Συμβούλιο στον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263 (Ενεργοποίηση της εθνικής ρήτρας διαφυγής) (ΕΕ C, C/2025/5635, 22.10.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/5635/oj).

(7) Στις 30 Απριλίου 2026 η Γερμανία υπέβαλε την ετήσια έκθεση προόδου της για το 2026 ([6]) σχετικά με την τήρηση των συνιστώμενων μέγιστων ρυθμών αύξησης των καθαρών δαπανών, την υλοποίηση του συνόλου των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες βασίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής και την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στην ειδική ανά χώρα σύσταση. Η ετήσια έκθεση προόδου αντικατοπτρίζει επίσης την εξαμηνιαία έκθεση της Γερμανίας σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί όσον αφορά την υλοποίηση του οικείου σχεδίου ανάκαμψης και ανθεκτικότητας σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΕ) 2021/241.

(8) Ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ το 2025 ήταν 0,2 % και ο πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ διαμορφώθηκε στο 2,3 %. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το πραγματικό ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά 0,6 % το 2026 και κατά 0,9 % το 2027, ο δε πληθωρισμός βάσει του ΕνΔΤΚ θα διαμορφωθεί σε 2,9 % το 2026 και 2,7 % το 2027.

(9) Με βάση τα στοιχεία που παρείχε η Eurostat ([7]), το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης της Γερμανίας παρέμεινε σταθερό μεταξύ του 2024 και του 2025 στο 2,7 % του ΑΕΠ. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν έλλειμμα ύψους 3,7 % του ΑΕΠ το 2026 και 4,1 % του ΑΕΠ το 2027. Η αύξηση το 2026 και το 2027 οφείλεται κυρίως σε αύξηση των δαπανών που συνδέονται με τις υποδομές και την άμυνα, καθώς και σε μέτρα φορολογικής ελάφρυνσης που μειώνουν τα έσοδα.

(10) Με βάση τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ([8]), ο οποίος περιλαμβάνει τις δαπάνες που χρηματοδοτούνται σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, ήταν σε γενικές γραμμές ουδέτερος το 2025. Προβλέπεται να είναι διασταλτικός τόσο το 2026 όσο και το 2027, κατά 1,3 % και 0,5 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα.

(11) Με βάση στοιχεία που παρείχε η Eurostat ([9]), το δημόσιο χρέος της Γερμανίας αυξήθηκε από 62,2 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2024 σε 63,5 % του ΑΕΠ στα τέλη του 2025. Η αύξηση του λόγου χρέους προς το ΑΕΠ το 2025 αντικατοπτρίζει κυρίως υψηλότερη προσαρμογή αποθεμάτων-ροών το 2025. Με βάση τα μέτρα πολιτικής που ήταν γνωστά κατά την καταληκτική ημερομηνία των προβλέψεων, οι εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής προβλέπουν ότι ο λόγος του χρέους προς το ΑΕΠ θα αυξηθεί σε 65,8 % έως τα τέλη του 2026 και θα αυξηθεί περαιτέρω σε 68,0 % έως τα τέλη του 2027. Οι αυξήσεις το 2026 και το 2027 αποτυπώνουν κυρίως αυξήσεις του πρωτογενούς ελλείμματος.

(12) Με βάση στοιχεία της Eurostat ([10]), οι συνολικές αμυντικές δαπάνες της γενικής κυβέρνησης στη Γερμανία ανήλθαν στο 1,5 % του ΑΕΠ το 2025, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,4 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το έτος αναφοράς 2021. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, προβλέπεται να ανέλθει στο 1,9 % του ΑΕΠ το 2026, ποσοστό που αντιστοιχεί σε αύξηση κατά 0,8 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ σε σύγκριση με το 2021 ([11]).

([6]) Οι ετήσιες εκθέσεις προόδου για το 2026 είναι διαθέσιμες στη διεύθυνση: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_el.

([7]) Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Απριλίου 2026.

([8]) Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός ορίζεται ως μέτρο της ετήσιας μεταβολής της υποκείμενης δημοσιονομικής θέσης της γενικής κυβέρνησης. Αποσκοπεί στην αξιολόγηση της οικονομικής ώθησης που απορρέει από τις δημοσιονομικές πολιτικές, τόσο αυτές που χρηματοδοτούνται σε εθνικό επίπεδο όσο και αυτές που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός μετράται ως η διαφορά μεταξύ i) της μεσοπρόθεσμης δυνητικής ανάπτυξης και ii) της μεταβολής των πρωτογενών δαπανών, χωρίς να συνυπολογίζονται τα μέτρα διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και συμπεριλαμβανομένων των δαπανών που χρηματοδοτούνται με μη επιστρεπτέα στήριξη (επιχορηγήσεις) από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και άλλα ταμεία της Ένωσης.

([9]) Eurostat — Δείκτες ευρώ, 22 Μαΐου 2026.

([10]) Eurostat, δημόσιες δαπάνες βάσει της ταξινόμησης των κρατικών λειτουργιών (COFOG).

([11]) Ο ορισμός του ΝΑΤΟ για τις αμυντικές δαπάνες διαφέρει από τον ορισμό της COFOG για την άμυνα. Επιπλέον, ενδέχεται να υπάρχουν διαφορές λόγω της χρονικής στιγμής καταγραφής των δαπανών, ιδίως για στρατιωτικό εξοπλισμό, διότι η υποβολή στοιχείων από το ΝΑΤΟ δεν ακολουθεί τους κανόνες των εθνικών λογαριασμών όσον αφορά τον χρόνο καταγραφής.

(13) Η Ένωση εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κινδύνους διαταραχών του ενεργειακού εφοδιασμού και αυξημένης αστάθειας των τιμών, οι οποίοι επιδεινώνονται από γεωπολιτικές εντάσεις που επηρεάζουν τις παγκόσμιες αγορές πετρελαίου και αερίου. Η εμπειρία από την ενεργειακή κρίση της περιόδου 2022-2023 έχει δείξει ότι τα γενικά και μη στοχευμένα μέτρα συνεπάγονται μεγάλο δημοσιονομικό κόστος και δεν είναι αποδοτικά από κοινωνική και οικονομική άποψη. Από την έναρξη του πολέμου στη Μέση Ανατολή τον Φεβρουάριο του 2026, η Γερμανία θέσπισε μέτρα δημοσιονομικής πολιτικής για τον μετριασμό των επιπτώσεων των υψηλών τιμών της ενέργειας στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις ([12]). Σε αυτά περιλαμβάνεται η μη στοχευμένη μείωση του ενεργειακού φόρου στο ντίζελ και τη βενζίνη για την περίοδο Μαΐου-Ιουνίου 2026. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής, το δημοσιονομικό κόστος των εν λόγω μέτρων προβλέπεται να ανέλθει σε 0,1 % του ΑΕΠ το 2026. Σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Επιτροπής, εάν τα μέτρα παραμείνουν σε ισχύ έως το τέλος του 2026, το δημοσιονομικό κόστος τους θα ανέλθει στο 0,2 % του ΑΕΠ το 2026.

(14) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Γερμανίας αυξήθηκαν κατά 3,8 % το 2025. Η αύξηση των καθαρών δαπανών το 2025 είναι χαμηλότερη από τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης.

(15) Με βάση τους υπολογισμούς της Επιτροπής, οι καθαρές δαπάνες της Γερμανίας προβλέπεται να αυξηθούν κατά 5,6 % το 2026 και κατά 9,7 % σωρευτικά το 2025 και το 2026. Η προβλεπόμενη αύξηση των καθαρών δαπανών το 2026 υπερβαίνει τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση 0,5 % του ΑΕΠ σε ετήσιους όρους. Αν τα έτη 2025 και 2026 εξεταστούν μαζί, ο προβλεπόμενος σωρευτικός ρυθμός αύξησης των καθαρών δαπανών υπερβαίνει επίσης τον συνιστώμενο μέγιστο ρυθμό αύξησης και αντιστοιχεί σε απόκλιση ύψους 0,3 % του ΑΕΠ σε σωρευτικούς όρους. Ωστόσο, η προβλεπόμενη απόκλιση εμπίπτει στην ευελιξία της εθνικής ρήτρας διαφυγής με βάση τις τρέχουσες προβολές για τις αμυντικές δαπάνες.

(16) Η σύσταση για την έγκριση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου της Γερμανίας προσδιορίζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η παράταση της περιόδου προσαρμογής, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίησή τους. Λαμβανομένων υπόψη των πληροφοριών που παρασχέθηκαν από τη Γερμανία στην ετήσια έκθεση προόδου της, η Επιτροπή διαπιστώνει ότι η υλοποίηση των βασικών σταδίων των εν λόγω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, η οποία έπρεπε να έχει ολοκληρωθεί έως τις 30 Απριλίου 2026, φαίνεται να βρίσκεται σε γενικές γραμμές εντός χρονοδιαγράμματος. Η Επιτροπή θεωρεί ότι, συνολικά, η Γερμανία έχει τηρήσει ικανοποιητικά τις δεσμεύσεις της ([13]).

(17) Στις 3 Ιουνίου 2026 η Επιτροπή εξέδωσε έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3 της ΣΛΕΕ ([14]). Στην έκθεση αυτή αξιολογήθηκε η κατάσταση της Γερμανίας σε σχέση με το κριτήριο του ελλείμματος, δεδομένου ότι το οικείο έλλειμμα γενικής κυβέρνησης που προβλέπεται για το 2026 υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Η έκθεση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η Γερμανία δεν πληρούσε το κριτήριο του ελλείμματος. Ωστόσο, η Επιτροπή είναι της άποψης ότι δεν συντρέχει λόγος να κινηθεί διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος για τη Γερμανία, δεδομένου ότι το Συμβούλιο έχει ενεργοποιήσει την εθνική ρήτρα διαφυγής για τη Γερμανία και η αύξηση των αμυντικών δαπανών από το 2021 εξηγεί πλήρως το προβλεπόμενο έλλειμμα που υπερβαίνει την τιμή αναφοράς το 2026, με βάση τις εαρινές προβλέψεις 2026 της Επιτροπής. Υπό αυτό το πρίσμα, και αφού ελήφθη υπόψη η γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 126 παράγραφος 4 της ΣΛΕΕ, η Επιτροπή δεν πρότεινε την κίνηση διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος.

([12]) Τα στοιχεία αυτά αντικατοπτρίζουν την κατάσταση όπως είχε κατά την καταληκτική ημερομηνία των εαρινών προβλέψεων 2026 της Επιτροπής (4 Μαΐου 2026).

([13]) Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή, την Επιτροπή των Περιφερειών και την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων — Ευρωπαϊκό Εξάμηνο 2026 — Εαρινή δέσμη μέτρων, COM(2026) 200 final.

([14]) Έκθεση της Επιτροπής που συντάχθηκε σύμφωνα με το άρθρο 126 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης [COM(2026) 302 final, 3.6.2026].

(18) Έπειτα από δύο δεκαετίες ανεπαρκών επενδύσεων, οι δημόσιες επενδύσεις ως ποσοστό του ΑΕΠ αυξήθηκαν από 2,2 % το 2005 σε 2,9 % το 2023 και σε 3,3 % το 2025. Ωστόσο, οι καθαρές δημόσιες επενδύσεις, δηλαδή οι επενδύσεις μετά την απόσβεση, παραμένουν μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ, στο 0,4 % του ΑΕΠ. Αυτό καταδεικνύει την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης των δημόσιων επενδύσεων για την τόνωση της ανάπτυξης και της ανταγωνιστικότητας. Επιπλέον, εξακολουθούν να είναι σημαντικές οι περαιτέρω προσπάθειες για τον εξορθολογισμό των διαδικασιών σχεδιασμού και έγκρισης και για την αντιμετώπιση των εμποδίων στη διοικητική ικανότητα. Στις συνήθεις προτεραιότητες υψηλής απόδοσης για τις επενδύσεις περιλαμβάνονται τα σχολεία και η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, οι σιδηροδρομικές υποδομές, καθώς και το σύστημα καινοτομίας. Η πολυπλοκότητα των ομοσπονδιακών δομών, ο κατακερματισμός των αρμοδιοτήτων και οι περιορισμένες οικονομικές δυνατότητες σε δημοτικό επίπεδο ενδέχεται να παρεμποδίσουν την έγκαιρη και αποδοτική υλοποίηση των έργων.

(19) Το σχετικά χαμηλό μερίδιο των δημόσιων επενδύσεων στο ΑΕΠ αφορά την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών, η οποία θα μπορούσε να βελτιωθεί σημαντικά. Η υλοποίηση του ειδικού ταμείου για τις υποδομές και την κλιματική ουδετερότητα αναμένεται να χρηματοδοτήσει περαιτέρω δημόσιες επενδύσεις. Ωστόσο, υπάρχει περιθώριο ενίσχυσης της προσθετικότητας και της ποιότητας των δαπανών στο πλαίσιο του ειδικού ταμείου. Η μεγαλύτερη εστίαση στον σχηματισμό κεφαλαίου σε τομείς που αυξάνουν την παραγωγική ικανότητα και την ανταγωνιστικότητα της οικονομίας —συμπεριλαμβανομένων των υποδομών για την εκπαίδευση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων— αντί για καταναλωτικούς σκοπούς μπορεί να συμβάλει στη μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου στη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Μια άλλη πρόκληση για την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών είναι η μεταφορά από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό στο συνταξιοδοτικό σύστημα, η οποία ήταν 122 δισ. EUR το 2025 και εξακολουθεί να αποτελεί το 25 % περίπου των δαπανών της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, μειώνοντας τα περιθώρια για πιο παραγωγικές δαπάνες. Οι δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν το 2025 για την αύξηση των συντάξεων των μητέρων και τη διατήρηση του ποσοστού αναπλήρωσης των εκ του νόμου προβλεπόμενων συντάξεων στο 48 % έως το 2031 αναμένεται να αυξήσουν περαιτέρω τις συνταξιοδοτικές δαπάνες. Οι επιλογές συνταξιοδοτικών μεταρρυθμίσεων που υπογραμμίζονται στην αιτιολογική σκέψη 22 θα μπορούσαν να μετριάσουν την ανάγκη για μεταφορές πιστώσεων του προϋπολογισμού και αυξήσεις των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, προωθώντας έτσι τη διαγενεακή δικαιοσύνη. Άλλες ευκαιρίες για την ενίσχυση της συνολικής αποδοτικότητας των δημόσιων δαπανών μπορούν να προκύψουν από περαιτέρω επανεξετάσεις των δαπανών και τη συνέχεια που τους δίνεται με συγκεκριμένα μέτρα πολιτικής, για παράδειγμα όσον αφορά τον εξορθολογισμό ή την κατάργηση μη ουσιωδών επιδοτήσεων.

(20) Η δημογραφική γήρανση ασκεί πίεση στον δείκτη εξάρτησης ηλικιωμένων, θέτοντας προκλήσεις στη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος και στην επάρκεια των εκ του νόμου προβλεπόμενων συντάξεων. Μεταξύ του 2025 και του 2035, ο πληθυσμός σε ηλικία εργασίας (20 έως 64 ετών) προβλέπεται να μειωθεί από 49 εκατομμύρια σε 45 εκατομμύρια. Η βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος υπονομεύεται επίσης από τις ελκυστικές επιλογές πρόωρης συνταξιοδότησης, τη μη συνεκτίμηση των δημογραφικών πιέσεων μέσω του συντελεστή βιωσιμότητας ή τη μη προσαρμογή της ηλικίας συνταξιοδότησης ώστε να συνάδει με την αύξηση του προσδόκιμου ζωής. Η αναθεώρηση της τιμαριθμικής αναπροσαρμογής των συντάξεων και η προσαρμογή των ανώτατων ορίων των εισφορών θα μπορούσαν να συμβάλουν στο να καταστεί το συνταξιοδοτικό σύστημα πιο βιώσιμο. Η έκθεση της επιτροπής συντάξεων προσφέρει μια ευκαιρία για φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις μεγάλης εμβέλειας. Ολόκληρο το συνταξιοδοτικό σύστημα πρέπει να εξασφαλίζει επαρκές εισόδημα για τους ηλικιωμένους, με επαγγελματικά και ατομικά συνταξιοδοτικά προγράμματα που συμπληρώνουν τον εκ του νόμου συνταξιοδοτικό πυλώνα. Συνιστάται η καλύτερη αξιοποίηση κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών λύσεων. Η μεταρρύθμιση των επαγγελματικών συντάξεων του 2026 αποτελεί θετικό βήμα, αλλά τα επαγγελματικά συνταξιοδοτικά προγράμματα, καθώς και τα εκ του νόμου συνταξιοδοτικά προγράμματα για τα νομοθετικά κατοχυρωμένα επαγγέλματα, παραμένουν κατακερματισμένα. Για ορισμένα προγράμματα, η εποπτεία είναι αποκεντρωμένη σε επίπεδο ομόσπονδων κρατών· για άλλα, οι παροχές εξακολουθούν να μη χρηματοδοτούνται, καθώς δεν υπάρχει ειδική δεξαμενή περιουσιακών στοιχείων που να στηρίζει τη συνταξιοδοτική υπόσχεση. Επιπλέον, η έλλειψη ισχυρής βάσης περιουσιακών στοιχείων και η ανεπαρκής διαχείριση και εποπτεία σε ορισμένα προγράμματα αποτελούν εμπόδιο για την εμβάθυνση των αγορών κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών στην ΕΕ. Επιπρόσθετα, οι επαγγελματικές συντάξεις καλύπτουν μόνο το 51 % περίπου των εργαζομένων που υπόκεινται σε εισφορές κοινωνικής ασφάλισης, και το ποσοστό αυτό μειώνεται, καθώς η απασχόληση μετατοπίζεται σε τομείς με χαμηλότερη επαγγελματική συνταξιοδοτική κάλυψη. Η αυτόματη ένταξη των εργαζομένων σε συνταξιοδοτικό πρόγραμμα εξασφαλισμένο με στοιχεία ενεργητικού θα μπορούσε να ωφελήσει ιδίως τα άτομα με χαμηλότερα εισοδήματα, τα οποία επί του παρόντος καλύπτονται λιγότερο, βελτιώνοντας την επάρκεια των συντάξεων. Δεδομένου του υψηλού ποσοστού αποταμίευσης στη Γερμανία, οι μεταρρυθμίσεις θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στις ομάδες χαμηλού εισοδήματος που επί του παρόντος αποταμιεύουν ελάχιστα για τη συνταξιοδότηση· πέραν τούτου, θα ήταν επιθυμητή η ανακατανομή των αποταμιεύσεων προς την κατεύθυνση της παροχής περισσότερων κεφαλαίων σε εταιρείες, συμπεριλαμβανομένων κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, αντί της αύξησης του συνολικού ποσοστού αποταμίευσης.

Όσον αφορά τις ατομικές συντάξεις, η νομοθετημένη μεταρρύθμιση ενός λογαριασμού συνταξιοδοτικής αποταμίευσης (Altersvorsorgedepot) χωρίς υποχρεωτικές εγγυήσεις ανοίγει τον δρόμο για τη δυνατότητα υψηλότερων αποδόσεων. Ωστόσο, βασική πρόκληση για την εφαρμογή της μεταρρύθμισης θα αποτελέσει η διασφάλιση του περιορισμού του κόστους διαχείρισης των εν λόγω λογαριασμών. Λαμβανομένου υπόψη του επί του παρόντος σχετικά περιορισμένου (30 %) ποσοστού κάλυψης των ατομικών συντάξεων, θα μπορούσε να προβλεφθεί ένα εντεταλμένο από το κράτος ταμείο, το οποίο οι αποταμιευτές συντάξεων θα χρησιμοποιούν εξ ορισμού (δηλαδή εάν δεν επιθυμούν να επιλέξουν τα δικά τους ταμεία), με χαμηλό λειτουργικό κόστος. Αυτό θα μπορούσε επίσης να προσφέρει καθοδήγηση στην αγορά όσον αφορά το κόστος και τις πρακτικές.

(21) Μια φιλική προς την εργασία φορολογική δομή είναι καίριας σημασίας για την ενίσχυση των κινήτρων με στόχο την αύξηση των δεδουλευμένων ωρών. Το μη μισθολογικό κόστος εργασίας (συμπεριλαμβανομένων των φόρων επί των αποδοχών από εργασία και των εισφορών κοινωνικής ασφάλισης) που αντιμετωπίζουν οι εργαζόμενοι στη Γερμανία είναι ένα από τα υψηλότερα στην ΕΕ. Ειδικότερα, η υψηλή φορολογία σε συνδυασμό με τους αυστηρούς κανόνες για την κατάργηση παροχών (όπως η μείωση παροχών όταν αυξάνεται το εισόδημα) μειώνουν τα κίνητρα για αύξηση του αριθμού των δεδουλευμένων ωρών, ειδικά για τα χαμηλόμισθα άτομα. Οι κανόνες της από κοινού φορολόγησης των έγγαμων ζευγαριών (Ehegattensplitting) λειτουργούν ως αντικίνητρο για την αύξηση των δεδουλευμένων ωρών για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας, συχνά γυναίκες. Πιθανές βελτιώσεις όσον αφορά τον εξορθολογισμό της κατάργησης των παροχών και την ψηφιοποίηση της κοινωνικής διοίκησης επισημάνθηκαν πρόσφατα από την Επιτροπή για το Κράτος Πρόνοιας, η οποία πρότεινε επίσης τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας και, ως εκ τούτου, τη μείωση των κινδύνων φτώχειας, μέσω της απλούστευσης και της βελτίωσης της πρόσβασης σε παροχές. Οι συνοδευτικές μεταρρυθμίσεις των κοινωνικών παροχών με τη μείωση του φόρου εισοδήματος, ιδίως για τα χαμηλά και μεσαία εισοδήματα —όπως ανακοινώθηκε στη συμφωνία συνασπισμού— και οι προσαρμοσμένοι κανόνες για την κοινή φορολόγηση, καθώς και για την ασφαλιστική κάλυψη υγείας των συζύγων, θα μπορούσαν να αυξήσουν σημαντικά τα κίνητρα προσφοράς εργασίας. Αντ' αυτού, η στροφή του φορολογικού μείγματος προς λιγότερο στρεβλωτικούς φόρους θα μπορούσε να αυξήσει τις εναλλακτικές δυνατότητες εσόδων, μεταξύ άλλων και σε περιφερειακό επίπεδο, καθώς και να μειώσει τις επιζήμιες για το περιβάλλον φορολογικές επιδοτήσεις, αντί να τις αυξήσει.

(22) Η συστηματική, ουσιαστική και έγκαιρη συμμετοχή των τοπικών και περιφερειακών αρχών, των κοινωνικών εταίρων, της κοινωνίας των πολιτών και άλλων σχετικών συμφεροντούχων παραμένει αναγκαία προκειμένου να διασφαλιστεί η ευρεία οικειοποίηση της επιτυχούς υλοποίησης των χρηματοδοτικών μέσων της Ένωσης, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

(23) Η εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής, η οποία περιλαμβάνει στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ) και το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+), στη Γερμανία υπερβαίνει τον μέσο όρο της ΕΕ, τόσο σε επίπεδο επιλογής έργων όσο και σε επίπεδο πληρωμών. Είναι σημαντικό να ενταθούν και να επιταχυνθούν οι προσπάθειες για να εξασφαλιστεί η ταχεία υλοποίηση επενδύσεων και παράλληλα να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπός τους επιτόπου. Η Γερμανία λαμβάνει ήδη μέτρα στο πλαίσιο των οικείων προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής για την τόνωση της ανταγωνιστικότητας και της ανάπτυξης. Ταυτόχρονα, η Γερμανία εξακολουθεί να αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά την εφαρμογή, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που σχετίζονται με την επίτευξη των στόχων δαπανών στο τέλος του 2026. Είναι σημαντικό να εξασφαλιστεί η ταχεία και αποτελεσματική υλοποίηση των νέων επενδύσεων που προσδιορίστηκαν από τη Γερμανία στην ενδιάμεση επανεξέταση των ταμείων της πολιτικής συνοχής, ιδίως εκείνων που συνδέονται με τις πέντε προτεραιότητες που προσδιορίζονται στον κανονισμό για την ενδιάμεση επανεξέταση ([15]).

(24) Η Γερμανία αντιμετωπίζει επίσης διάφορες προκλήσεις που σχετίζονται με την καινοτομία, τη διαφοροποίηση της οικονομίας, τον δυναμισμό των επιχειρήσεων και τις ιδιωτικές επενδύσεις, την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, τις ψηφιακές υποδομές, την οικονομική προσιτότητα της στέγασης, την εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα, τις επενδύσεις σε ενεργειακά συστήματα και την απανθρακοποίηση των κτιρίων, των μεταφορών και της βιομηχανίας, την προσφορά εργασίας, τις δεξιότητες, την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων από τρίτες χώρες, τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, καθώς και τη διαθεσιμότητα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και ολοήμερων σχολείων.

(25) Η καινοτομία του ιδιωτικού τομέα συγκεντρώνεται σε μεγάλες εταιρείες, συγκεκριμένες περιφέρειες και τομείς μεσαίας τεχνολογίας. Οι δαπάνες Ε&Α από μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) παραμένουν χαμηλές (0,18 % του ΑΕΠ το 2023 έναντι 0,47 % κατά μέσο όρο στην ΕΕ). Η δραστηριότητα καινοτομίας επικεντρώνεται σε τομείς μεσαίας τεχνολογίας. Το περιβάλλον καινοτομίας θα μπορούσε να επωφεληθεί από μεγαλύτερη δημόσια χρηματοδότηση για καινοτομία στον τομέα της υπερπροηγμένης τεχνολογίας και μετασχηματιστική καινοτομία. Τα αποτελέσματα της Ε&Α εμφανίζονται μειωμένα όταν μετρώνται ως ποσοστό των δημοσιεύσεων με τις περισσότερες παραπομπές και των αιτήσεων για διπλώματα ευρεσιτεχνίας. Η Γερμανία αντιμετωπίζει δυσκολίες όσον αφορά την εμπορική αξιοποίηση της ακαδημαϊκής έρευνας. Μια πιο συστηματική προσέγγιση της μεταφοράς γνώσης, μεταξύ άλλων με την απόδοση προτεραιότητας στη δημόσια χρηματοδότηση της ανατρεπτικής καινοτομίας, θα μπορούσε να ενισχύσει τη μετατροπή της ακαδημαϊκής έρευνας υψηλής ποιότητας σε εμπορικά βιώσιμα προϊόντα. Επί του παρόντος, η διαδικασία συχνά παρεμποδίζεται από διαρθρωτικούς περιορισμούς, όπως τα συστήματα χρηματοδότησης και παροχής κινήτρων σταδιοδρομίας που δεν δίνουν επαρκή προτεραιότητα στην εμπορική αξιοποίηση, καθώς και από παρατεταμένες και γραφειοκρατικές διαπραγματεύσεις για τη διανοητική ιδιοκτησία, οι οποίες καθυστερούν ή αποθαρρύνουν τη μετουσίωση της έρευνας σε καινοτομίες έτοιμες για την αγορά. Όσον αφορά την καινοτομία αιχμής, είναι σημαντικό να ενισχυθούν οι συνεργατικοί σχηματισμοί υψηλών επιδόσεων (π.χ. μέσω πρωτοβουλιών αριστείας), με παράλληλη προώθηση προσαρμοσμένων οικοσυστημάτων Ε&Α και διασφάλιση υποδομών έρευνας και μεταφοράς τεχνολογίας για τις επιχειρήσεις.

([15]) Κανονισμός (ΕΕ) 2025/1914 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Σεπτεμβρίου 2025, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/1058 και (ΕΕ) 2021/1056 όσον αφορά ειδικά μέτρα για την αντιμετώπιση στρατηγικών προκλήσεων στο πλαίσιο της ενδιάμεσης επανεξέτασης.

(26) Ο οικονομικός μετασχηματισμός στη Γερμανία εντείνεται, με τις πτωχεύσεις επιχειρήσεων (Personen- und Kapitalgesellschaften) να έχουν φτάσει στο υψηλότερο επίπεδο των τελευταίων 20 ετών. Ο αριθμός των προβληματικών εταιρειών και οι διαρθρωτικές προκλήσεις αυξάνονται, ιδίως σε περιοχές βιομηχανικού μετασχηματισμού. Ως εκ τούτου, καθίσταται ακόμη πιο σημαντικό να διευκολυνθεί η είσοδος και η ανάπτυξη των επιχειρήσεων και να επιταχυνθεί η ανακατανομή των πόρων από μη βιώσιμες εταιρείες σε παραγωγικές και καινοτόμες επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων των νεοφυών και των επεκτεινόμενων επιχειρήσεων. Ο αριθμός των νεοφυών επιχειρήσεων αυξήθηκε το 2025 σε σχέση με το προηγούμενο έτος, αλλά η δραστηριότητά τους παραμένει κάτω από το επίπεδο του 2018 και η γενική τάση για σύσταση επιχείρησης στη Γερμανία παραμένει σχετικά χαμηλή. Η εξάρτηση της Γερμανίας από βιομηχανίες μεσαίας τεχνολογίας και το ασθενέστερο ποσοστό παραγωγής καινοτομίας υποδηλώνουν ότι η χώρα ενδέχεται να αντιμετωπίζει φαινόμενα εγκλωβισμού όπου επικρατούν καθιερωμένες βιομηχανίες και τεχνολογίες, ενώ οι νεοεισερχόμενοι αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την προώθηση αναδυόμενων τεχνολογιών και την εισαγωγή καινοτομιών στη βιομηχανική βάση. Η χρηματοδότηση εξακολουθεί να αποτελεί καίρια πρόκληση για τους νέους και τις νέες επιχειρηματίες, ιδίως για τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις. Η ενίσχυση του ρόλου των θεσμικών επενδυτών ως παρόχων κεφαλαίων θα μπορούσε να συμβάλει στην εμβάθυνση των κεφαλαιαγορών και στη βελτίωση της αποδοτικότητας και της αύξησης των επενδύσεων. Παρόλο που μια σειρά κυβερνητικών προγραμμάτων, κυρίως μέσω της αναπτυξιακής τράπεζας KfW, στηρίζουν το σύστημα κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών, η μείωση της φορολογικής αβεβαιότητας όσον αφορά τις εταιρικές δομές θα μπορούσε να καταστήσει τη διαχείριση των κεφαλαίων επιχειρηματικών συμμετοχών και των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων στη Γερμανία πιο ελκυστική για τους ιδιώτες διαχειριστές. Γενικότερα, η χρηματοδότηση των επιχειρήσεων θα μπορούσε να βελτιωθεί με μια αποδοτικότερη τραπεζική αγορά, που θα παρέχει δάνεια χαμηλότερου κόστους και πιο ευέλικτα προϊόντα. Τούτο παρεμποδίζεται από επιχειρησιακές ανεπάρκειες: ο δείκτης κόστους προς έσοδα των γερμανικών τραπεζών ανήλθε σε 58,3 % τον Μάρτιο του 2025, έναντι 54 % κατά μέσο όρο στην ΕΕ. Η ενοποίηση, οι συγχωνεύσεις, μεταξύ άλλων με τράπεζες από άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, και η συγκέντρωση των δραστηριοτήτων θα μπορούσαν να μειώσουν σημαντικά αυτές τις ανεπάρκειες.

(27) Η κυβέρνηση σχεδιάζει να μειώσει το διοικητικό κόστος για τις επιχειρήσεις κατά 25 % κατά την τρέχουσα κοινοβουλευτική περίοδο. Ωστόσο, οι φιλόδοξοι στόχοι δεν φαίνεται να συνοδεύονται από ριζικά νέα μέσα ή από ενοποίηση των αρμοδιοτήτων που θα προωθούσαν την αποτελεσματική μείωση της επιβάρυνσης. Αυτό είναι ζωτικής σημασίας, καθώς πολλές επιχειρήσεις αναφέρουν καθυστερήσεις (62 %) και αυξημένο λειτουργικό κόστος (44 %) λόγω διοικητικών αλληλεπιδράσεων. Αποτελεσματικά εργαλεία θα μπορούσαν να αποτελέσουν μεταξύ άλλων η απλούστευση των κανόνων σχετικά με τα αποδεικτικά έγγραφα, η ευρύτερη χρήση της εξ ορισμού διοικητικής έγκρισης και ενιαίες προσεγγίσεις αντί της ακριβούς κατά περίπτωση επαλήθευσης. Μια ενδελεχής αξιολόγηση κόστους-οφέλους θα μπορούσε να συμβάλει στο να διασφαλιστεί ότι η προσπάθεια που συνδέεται με τις νέες κανονιστικές ρυθμίσεις είναι ανάλογη προς τα οφέλη που παρέχουν. Δεδομένου του κεντρικού ρόλου της Γερμανίας στην ενιαία αγορά, υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη να μειωθούν οι εθνικοί και περιφερειακοί φραγμοί στο εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών εντός του ΕΟΧ, μεταξύ άλλων με την αποφυγή της επαχθούς εθνικής εφαρμογής της ενωσιακής νομοθεσίας και με τη μείωση του φόρτου συμμόρφωσης όσον αφορά τις συσκευασίες και τη διαχείριση των αποβλήτων.

(28) Η Γερμανία καταβάλλει προσπάθειες για τη βελτίωση της ψηφιοποίησης των δημόσιων υπηρεσιών της, αλλά οι προσπάθειες αυτές δεν έχουν ακόμη οδηγήσει σε σημαντική μετρήσιμη πρόοδο. Οι επιδόσεις της Γερμανίας όσον αφορά τους βασικούς στόχους της Ψηφιακής Δεκαετίας σχετικά με την παροχή ψηφιακών δημόσιων υπηρεσιών για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις παραμένουν κάτω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Δεν έχουν αναπτυχθεί επαρκώς βασικές ευνοϊκές συνθήκες για απρόσκοπτη ψηφιακή διοίκηση, ηλεκτρονική ταυτοποίηση και συνδεδεμένα μητρώα δεδομένων. Η χώρα υστερεί όσον αφορά τις ψηφιακές λύσεις για την κίνηση και την παρακολούθηση διαδικασιών σε αστικές/εμπορικές και διοικητικές δικαστικές υποθέσεις. Επιπλέον, η χρήση πρόσφατα ανεπτυγμένων ψηφιακών υπηρεσιών δεν είναι συνεκτική σε όλες τις περιφέρειες και τους δήμους, με αποτέλεσμα να περιορίζεται η εδαφική κάλυψη και η δυνατότητα αξιοποίησής τους σε μεγαλύτερη κλίμακα. Όπου υπάρχουν ψηφιακές υπηρεσίες, συχνά δεν είναι επαρκώς φιλικές προς τον χρήστη, καθώς οι πολίτες και οι επιχειρήσεις εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν πολύπλοκες, μόνο εν μέρει ψηφιοποιημένες διαδικασίες και επανειλημμένες αλληλεπιδράσεις με πολλαπλές αρχές. Αυτό καταδεικνύει την ευρύτερη ανάγκη εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης, με βελτιωμένο συντονισμό ή προσαρμοσμένες αρμοδιότητες μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης. Οι ομοσπονδιακές, περιφερειακές και τοπικές διοικήσεις θα μπορούσαν να επεκτείνουν τη χρήση κοινών ψηφιακών δομικών στοιχείων και προτύπων και να ενοποιήσουν τις αλληλεπικαλυπτόμενες διοικητικές διαδικασίες. Ο εκσυγχρονισμός αυτός καθίσταται επίσης ολοένα και πιο αναγκαίος για τη διατήρηση της διοικητικής ικανότητας ενόψει των αυξανόμενων ελλείψεων προσωπικού, οι οποίες καθιστούν την ψηφιοποίηση, την αυτοματοποίηση και τις απλούστερες διαδικασίες βασικούς παράγοντες διευκόλυνσης μιας αποτελεσματικής και ανθεκτικής δημόσιας διοίκησης.

(29) Η Γερμανία εξακολουθεί να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την επέκταση των υποδομών συνδεσιμότητας, θεσπίζοντας νομοθεσία για τη διευκόλυνση της αδειοδότησης δικτύων οπτικών ινών και κινητών επικοινωνιών. Ωστόσο, η κάλυψη της χώρας με δίκτυο οπτικών ινών μέχρι τον χώρο του χρήστη (FTTP) παρέμεινε η δεύτερη χαμηλότερη στην ΕΕ. Τα επίμονα κενά κάλυψης, σε συνδυασμό με τις σημαντικές περιφερειακές ανισότητες, ενέχουν τον κίνδυνο περιστολής της ανταγωνιστικότητας, περιορισμού της αύξησης της παραγωγικότητας και επιβράδυνσης της υιοθέτησης ψηφιακών τεχνολογιών έντασης δεδομένων. Η κάλυψη της υστέρησης απαιτεί την αποτελεσματική υλοποίηση των δεσμεύσεων από τις ομοσπονδιακές και περιφερειακές αρχές, ώστε να καταστεί δυνατή η συνέχιση των επενδύσεων από τον ιδιωτικό τομέα, όπου είναι δυνατόν, και η παροχή δημόσιας στήριξης, όπου απαιτείται.

(30) Οι επενδύσεις σε κατοικίες στη Γερμανία μειώθηκαν το 2025 για πέμπτο κατά σειρά έτος, έχοντας συρρικνωθεί κατά 20 % από το 2020, με αποτέλεσμα να επιτείνονται οι προκλήσεις όσον αφορά την οικονομική προσιτότητα της στέγασης και να επιδεινώνεται η ευρύτερη οικονομική στασιμότητα. Η διεύρυνση του χάσματος μεταξύ των τιμών μίσθωσης στις υφιστάμενες και στις νέες συμβάσεις επιφέρει πάγωμα της στεγαστικής αγοράς, περιορίζοντας την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού. Τα μέτρα ρύθμισης των μισθωμάτων δεν αντιμετωπίζουν τα βαθύτερα αίτια της έλλειψης κατοικιών και μπορούν να αποδυναμώσουν τα κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις και να παρεμποδίσουν την αποδοτική χρήση των διαθέσιμων κατοικιών. Ο πολύπλοκος και χρονοβόρος σχεδιασμός της χρήσης γης μπορεί να εμποδίσει την πύκνωση ή την περαιτέρω ανακατανομή της γης για οικιστικούς σκοπούς. Η εγκριθείσα δέσμη «κατασκευαστικό τούρμπο» αποσκοπεί στην επιτάχυνση των διαδικασιών σχεδιασμού και αδειοδότησης, αλλά η εφαρμογή της παραμένει ανομοιογενής μεταξύ των δήμων. Η μείωση του κόστους κατασκευής, το οποίο είναι το υψηλότερο στην ΕΕ, είναι καίριας σημασίας για την προσφορά περισσότερων κατοικιών. Η εφαρμογή του εξαγγελθέντος «τύπου στέγασης Ε», ενός απλούστερου προτύπου με βάση τις ανάγκες στον κατασκευαστικό τομέα, θα πρέπει να παρέχει ασφάλεια δικαίου κατά την εφαρμογή απλούστερων προτύπων. Η αντιμετώπιση της πρόκλησης όσον αφορά τις επενδύσεις στον στεγαστικό τομέα απαιτεί καινοτομία στον κατασκευαστικό τομέα, περαιτέρω απλουστευμένους και εξορθολογισμένους κανονισμούς, ψηφιοποιημένες διαδικασίες, καλύτερο σχεδιασμό της χρήσης γης, καλύτερες μεταφορικές συνδέσεις, καθώς και αύξηση του αποθέματος κοινωνικών κατοικιών και πιο στοχευμένη από κοινωνική άποψη χρήση των υφιστάμενων μονάδων.

(31) Η Γερμανία συνέχισε να σημειώνει πρόοδο όσον αφορά την ενεργειακή μετάβαση, ιδίως με την αύξηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Ωστόσο, τα ορυκτά καύσιμα εξακολουθούν να αντιπροσωπεύουν σημαντικό μερίδιο του ενεργειακού μείγματος. Για την επίτευξη των κλιματικών στόχων της, η Γερμανία θα πρέπει να επιταχύνει περαιτέρω τη σταδιακή κατάργηση των ορυκτών καυσίμων σε όλους τους τομείς, ιδίως στους τομείς της στέγασης και των μεταφορών, στηρίζοντας παράλληλα την οικονομικά αποδοτική ανάπτυξη της ανανεώσιμης ενέργειας και τον εκσυγχρονισμό των υποδομών δικτύου.

(32) Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, εξακολουθούν να υπάρχουν διαρθρωτικές προκλήσεις όσον αφορά την αποδοτική ενσωμάτωση αυξανόμενων και μεταβλητών ποσοτήτων παραγόμενης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Η συμφόρηση του δικτύου λόγω της γεωγραφικής αναντιστοιχίας μεταξύ της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και των κέντρων ζήτησης περιορίζει την πλήρη χρήση της ανανεώσιμης ενέργειας, αυξάνει το κόστος του συστήματος και μειώνει τη διαθέσιμη δυναμικότητα μεταφοράς για το διασυνοριακό εμπόριο. Η Γερμανία καταβάλλει προσπάθειες επέκτασης του δικτύου μεταφοράς, αλλά θα πρέπει να επιταχυνθεί η πρόοδος ώστε να διασφαλιστεί τουλάχιστον το 70 % της τεχνικής διασυνοριακής δυναμικότητας που είναι διαθέσιμο για εμπορία. Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες προς τούτο, τα υψηλότερα τέλη δικτύου σε περιφέρειες πλούσιες σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας παραμένουν αντικίνητρο για την εγκατάσταση βιομηχανιών κοντά σε εγκαταστάσεις ηλεκτροπαραγωγής. Μια μεταρρύθμιση προς την κατεύθυνση δυναμικών, περιφερειοποιημένων τελών δικτύου θα μπορούσε να συνδέσει τα τέλη με το πραγματικό φορτίο δικτύου, δημιουργώντας έτσι σήματα γεωγραφικής διαφοροποίησης των τιμών. Ενώ η Γερμανία έχει λάβει μέτρα στο πλαίσιο του ΣΑΑ και εθνικά μέτρα για την επιτάχυνση της αδειοδότησης και τη στήριξη λύσεων ευελιξίας, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την κλιμάκωση της ευελιξίας του συστήματος και τη διασφάλιση αποδοτικότερης ενσωμάτωσης της ανανεώσιμης ενέργειας στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας. Επιλογές ευελιξίας, όπως η αποθήκευση και η απόκριση ζήτησης, δεν έχουν ακόμη αναπτυχθεί σε επαρκή κλίμακα, γεγονός που περιορίζει την ικανότητα του συστήματος να ενσωματώνει τη μεταβλητή παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χωρίς δαπανηρές παρεμβάσεις. Επιπλέον, η ψηφιοποίηση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως σε επίπεδο διανομής, εξακολουθεί να υστερεί, με ιδιαίτερα αργή πρόοδο στην εγκατάσταση έξυπνων μετρητών, περιορισμένη διαθεσιμότητα δεδομένων και έλλειψη τυποποίησης μεταξύ των διαχειριστών δικτύων.

(33) Οι εκπομπές από τους τομείς της στέγασης και των μεταφορών, οι οποίοι εμπίπτουν στον κανονισμό της ΕΕ για τον επιμερισμό των προσπαθειών, εξακολουθούν να υπερβαίνουν σημαντικά τους εθνικούς και ευρωπαϊκούς στόχους μείωσης, ενώ οι βιομηχανικές εκπομπές παραμένουν υψηλές. Η Γερμανία θα πρέπει να επιταχύνει τη δράση για την απανθρακοποίηση των εν λόγω τομέων, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι της για το κλίμα και να βελτιωθεί η ενεργειακή απόδοση. Στον κτιριακό τομέα, η Γερμανία έχει επεκτείνει υφιστάμενα μέτρα χρηματοδοτικής στήριξης στο πλαίσιο του ΣΑΑ, αλλά απαιτούνται περαιτέρω οριζόντιες προσπάθειες για την ενεργειακή απόδοση, συμπεριλαμβανομένης της μείωσης της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας, για την επίτευξη των στόχων της για το 2030. Στον τομέα των μεταφορών, η υιοθέτηση ηλεκτρικών οχημάτων με συσσωρευτή αυξάνεται, υποστηριζόμενη από επιδοτήσεις και φορολογικά κίνητρα. Ωστόσο, η πρόοδος παραμένει ανεπαρκής για την επίτευξη των στόχων για το 2030, ιδίως όσον αφορά την επέκταση των υποδομών φόρτισης βαρέων οχημάτων. Χρειάζονται επίσης μεγαλύτερες επενδύσεις για την αναβάθμιση, την επέκταση και την ψηφιοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου για τη στήριξη της στροφής από τις οδικές στις σιδηροδρομικές μεταφορές, ιδίως του τομέα των εμπορευματικών μεταφορών, στον οποίο οι οδικές εμπορευματικές μεταφορές εξακολουθούν να κυριαρχούν. Παρά τα εν εξελίξει μέτρα που χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο του ΣΑΑ και άλλων εθνικών πρωτοβουλιών, τα μεγάλα σιδηροδρομικά έργα εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν καθυστερήσεις, ενώ η αργή ανάπτυξη ψηφιακών συστημάτων σηματοδότησης, ιδίως του Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας (ERTMS), εξακολουθεί να περιορίζει τη χωρητικότητα, την αξιοπιστία και τη διασυνοριακή διαλειτουργικότητα. Ταυτόχρονα, η οικονομική ασφάλεια και η βιομηχανική ανταγωνιστικότητα της Γερμανίας εξαρτώνται από την ταχεία απομάκρυνση της μεταποιητικής παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των ενεργοβόρων βιομηχανιών, από τα ορυκτά καύσιμα. Ωστόσο, οι πολύπλοκες διαδικασίες αδειοδότησης που χαρακτηρίζονται από αλληλεπικαλυπτόμενες δικαιοδοσίες και ασαφή κατανομή αρμοδιοτήτων εξακολουθούν να καθυστερούν ζωτικής σημασίας επενδύσεις σε τεχνολογίες βιομηχανικής παραγωγής χαμηλών ανθρακούχων εκπομπών και μηδενικών καθαρών εκπομπών χωρίς ορυκτά καύσιμα. Για την αντιμετώπιση αυτών των εμποδίων, η Γερμανία θα πρέπει να εξορθολογίσει τις εγκρίσεις που αφορούν υποδομές και εγκαταστάσεις οι οποίες συμβάλλουν στη μετάβαση στην καθαρή βιομηχανία.

(34) Λαμβάνοντας υπόψη τον καίριο ρόλο του ανθρώπινου κεφαλαίου στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της στρατηγικής αυτονομίας της Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για την επείγουσα αντιμετώπιση των διαρθρωτικών προκλήσεων οι οποίες σχετίζονται με το ανθρώπινο κεφάλαιο στον τομέα των δεξιοτήτων, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης, και οι οποίες παρεμποδίζουν την ανταγωνιστικότητα. Οι ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2026 που απευθύνονται στη Γερμανία μπορούν να συμβάλουν στην εφαρμογή της σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με το ανθρώπινο κεφάλαιο στην Ένωση.

(35) Οι ελλείψεις ειδικευμένου εργατικού δυναμικού έχουν μειωθεί, αλλά παραμένουν σημαντικό εμπόδιο για την ανάπτυξη, την παραγωγικότητα και την ψηφιακή και την πράσινη μετάβαση. Στο τέλος του 2025, σχεδόν το 30 % των εταιρειών ανέφεραν ότι πλήττονται από ελλείψεις εργατικού δυναμικού και το ποσοστό κενών θέσεων παραμένει πάνω από τον μέσο όρο της ΕΕ. Μολονότι το ποσοστό απασχόλησης είναι υψηλό, ο μέσος όρος δεδουλευμένων ωρών ανά εργαζόμενο είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ και εξακολουθεί να μειώνεται. Αυτό εξηγείται εν μέρει από το γεγονός ότι οι μισές γυναίκες εργαζόμενες τελούν υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού επιδεινώνονται από τις ελλείψεις δεξιοτήτων και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Οι ψηφιακές δεξιότητες βελτιώνονται σταδιακά, αλλά παραμένουν άνισες. Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού είναι ιδιαίτερα έντονες στους τομείς της φροντίδας και των ΤΠΕ, στον κατασκευαστικό τομέα και στα επιστημονικά και τεχνικά επαγγέλματα, που απαιτούν δεξιότητες στους τομείς των φυσικών επιστημών, της τεχνολογίας, της μηχανικής και των μαθηματικών (STEM). Οι ελλείψεις εργατικού δυναμικού επηρεάζουν επίσης τομείς καίριας σημασίας για την πράσινη μετάβαση, όπως η υδροδότηση, η επεξεργασία λυμάτων, η διαχείριση αποβλήτων και η ενέργεια. Οι ελλείψεις αντικατοπτρίζουν εν μέρει τις εδαφικές αναντιστοιχίες και τις αναντιστοιχίες δεξιοτήτων. Επίσης, ως αποτέλεσμα της συρρίκνωσης του μεταποιητικού τομέα, πολλές περιφέρειες υφίστανται έντονες διαρθρωτικές αλλαγές, ενώ διαθέτουν περιορισμένη ικανότητα απορρόφησης του εκτοπισμένου εργατικού δυναμικού. Για να ληφθούν υπόψη οι διαρθρωτικές αλλαγές, τα εργαλεία πολιτικής για τη στήριξη της μετάβασης από μια θέση εργασίας σε άλλη πρέπει να αποκτήσουν μεγαλύτερη συνάφεια και πρέπει να δοθεί έμφαση στην προώθηση των επαγγελματικών αλλαγών και της περιφερειακής κινητικότητας του εργατικού δυναμικού, η οποία επί του παρόντος περιορίζεται, μεταξύ άλλων παραγόντων, από τη χαμηλή προσφορά στέγασης σε περιοχές όπου η αγορά εργασίας έχει ανάγκες. Εκτός από αυτά τα προληπτικά μέτρα, η ολοκληρωμένη στήριξη των ατόμων χαμηλής ειδίκευσης όλων των ηλικιών, ιδίως εκείνων που δεν διαθέτουν επαγγελματικό δίπλωμα, θα μπορούσε να βοηθήσει τη Γερμανία να αντιμετωπίσει τις ελλείψεις δεξιοτήτων. Τέλος, υπάρχουν αναξιοποίητες δυνατότητες για την προσέλκυση και τη διατήρηση ταλέντων, για παράδειγμα με την επιτάχυνση, την ψηφιοποίηση και τη συγκέντρωση των διοικητικών διαδικασιών για τη μετανάστευση εργατικού δυναμικού και την περαιτέρω διευκόλυνση της αναγνώρισης των προσόντων, με ταχύτερη και πιο διαφανή διαδικασία.

(36) Τα χαμηλά και επιδεινούμενα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, ιδίως για τις μειονεκτούσες ομάδες, και ο σημαντικός αριθμός ατόμων που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση επιτείνουν την έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Μεταξύ του ενός τετάρτου και του ενός τρίτου των ατόμων ηλικίας 15 ετών έχουν χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, την ανάγνωση και τις φυσικές επιστήμες, ενώ σημαντική μείωση σημειώνει το ποσοστό των ατόμων με άριστες επιδόσεις. Το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο των μαθητών επηρεάζει καταλυτικά τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα. Το 2022 το 46,6 % των μαθητών από μειονεκτούντα περιβάλλοντα δεν κατάφεραν να επιτύχουν το ελάχιστο αποδεκτό επίπεδο επάρκειας στα μαθηματικά, ποσοστό που συνιστά αξιοσημείωτη αύξηση από το 29,8 % το 2015. Επιπλέον, τα δύο τρίτα (64 %) των μαθητών που έχουν γεννηθεί στο εξωτερικό παρουσιάζουν χαμηλές επιδόσεις στα μαθηματικά, σε σύγκριση με το 21,9 % των μαθητών που δεν είναι μετανάστες, γεγονός που συμβάλλει περαιτέρω στη διεύρυνση του κοινωνικοοικονομικού χάσματος στην εκπαίδευση. Σχεδόν ένας στους επτά νέους (ηλικίας 18-24 ετών) στη Γερμανία διαθέτει μηδενικό ή πολύ χαμηλό επίπεδο προσόντων και θεωρείται ότι έχει εγκαταλείψει πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση. Το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης στη Γερμανία, το οποίο μάλιστα έχει αυξηθεί από το 2021, είναι από τα υψηλότερα στην ΕΕ (13,1 % το 2025). Προληπτικά και διορθωτικά μέτρα τα οποία να λαμβάνουν υπόψη τις περιφερειακές διαφορές θα μπορούσαν να συμβάλουν στη μείωση της πρόωρης εγκατάλειψης *της εκπαίδευσης και της κατάρτισης*, καθώς και στη βελτίωση των εκπαιδευτικών αποτελεσμάτων. Η ενίσχυση της συλλογής δεδομένων και της διαλειτουργικότητας των δεδομένων μεταξύ των σχολείων, των κοινωνικών υπηρεσιών και των ομόσπονδων κρατών θα επιτρέψει την καλύτερη παρακολούθηση των εκπαιδευτικών διαδρομών. Αυτό θα συμβάλει ώστε να παρέχεται στους μαθητές με χαμηλές επιδόσεις στήριξη προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους από μικρή ηλικία, να ενισχυθεί η υποχρεωτική σχολική φοίτηση ή κατάρτιση έως την ηλικία των 18 ετών και να παρέχονται ευέλικτες μαθησιακές διαδρομές. Καθώς επιταχύνεται η ψηφιοποίηση της οικονομίας, οι επενδύσεις στην εκπαίδευση πρέπει επίσης να συμβαδίζουν. Η εξατομικευμένη εκπαίδευση είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη ουσιαστικών αποτελεσμάτων, γεγονός που καθιστά τις ελλείψεις εκπαιδευτικών ιδιαίτερα ανησυχητικές —επί του παρόντος, η Μόνιμη Διάσκεψη των Υπουργών Παιδείας και Πολιτισμού (ΚΜΚ) προβλέπει έλλειψη 49 000 εκπαιδευτικών έως το 2035.

(37) Η ενίσχυση της ποιοτικής προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (ΠΕΦ) και των ολοήμερων σχολείων θα μπορούσε να διευκολύνει περαιτέρω την πλήρη απασχόληση των φροντιστών, συχνά των γυναικών, καθώς και να προωθήσει ίσες ευκαιρίες για τα παιδιά. Το ήμισυ του συνόλου των εργαζόμενων γυναικών τελεί υπό καθεστώς μερικής απασχόλησης, ένα από τα υψηλότερα επίπεδα στην ΕΕ. Η εργασία με καθεστώς μερικής απασχόλησης συχνά οφείλεται στη φροντίδα παιδιών και ηλικιωμένων συγγενών, εν μέρει εξαιτίας χάσματος στην παροχή ποιοτικής και ευέλικτης ΠΕΦ και ολοήμερων σχολείων. Εκτιμάται ότι επί του παρόντος λείπουν 300 000 θέσεις σε δομές παιδικής φροντίδας και νηπιαγωγεία και ότι πρέπει ακόμη να δημιουργηθούν 150 000 θέσεις σε ολοήμερα σχολεία έως το 2029, με περιφερειακές ανισότητες όσον αφορά τις μη καλυπτόμενες ανάγκες. Η πρόσβαση σε ποιοτική ΠΕΦ και σε ολοήμερα σχολεία μπορεί επίσης να συμβάλει στον μετριασμό των μειονεκτημάτων λόγω κοινωνικοοικονομικού υποβάθρου και επάρκειας στη γερμανική γλώσσα. Η ανάπτυξη τυποποιημένης γλωσσικής υποστήριξης σε εθνικό επίπεδο στην ΠΕΦ θα μπορούσε να συμβάλει στη δημιουργία ισχυρών θεμελίων για την απόκτηση βασικών δεξιοτήτων στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση, βελτιώνοντας έτσι την ισότητα όσων εντάσσονται στο γερμανικό εκπαιδευτικό σύστημα, το οποίο χαρακτηρίζεται από τον προσανατολισμό των μαθητών σε διαφορετικές διαδρομές από πολύ νεαρή ηλικία. Επί του παρόντος, τα παιδιά από πιο εύπορα νοικοκυριά είναι εγγεγραμμένα στην ΠΕΦ σε σχεδόν διπλάσιο ποσοστό από εκείνο των λιγότερο εύπορων συνομηλίκων τους. Η επέκταση της οικονομικά αποδοτικής μακροχρόνιας φροντίδας, ιδίως των κατ' οίκον υπηρεσιών και των υπηρεσιών εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, θα μπορούσε επίσης να παράσχει ανακούφιση από τις ευθύνες φροντίδας και να προωθήσει τη διαγενεακή δικαιοσύνη.

(38) Δεδομένης της στενής διασύνδεσης των οικονομιών των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ και της συλλογικής συνεισφοράς τους στη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, το 2026 το Συμβούλιο συνέστησε στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να λάβουν μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω των οικείων ΣΑΑ, για να εφαρμόσουν τη σύσταση του 2026 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ. Για τη Γερμανία, η σύσταση 1 συμβάλλει στην εφαρμογή της πρώτης, της δεύτερης, της τρίτης, της πέμπτης και της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 2 συμβάλλει στην εφαρμογή της τέταρτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 3 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης, της έβδομης και της ένατης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ, η σύσταση 4 συμβάλλει στην εφαρμογή της έβδομης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ και η σύσταση 5 συμβάλλει στην εφαρμογή της πέμπτης σύστασης για τη ζώνη του ευρώ,

ΣΥΝΙΣΤΑ στη Γερμανία να λάβει μέτρα το 2026 και το 2027 προκειμένου:

1. Να συνεχίσει να τηρεί τους μέγιστους ρυθμούς αύξησης των καθαρών δαπανών που συνέστησε το Συμβούλιο στις 10 Οκτωβρίου 2025, αξιοποιώντας παράλληλα την ευελιξία στο πλαίσιο της εθνικής ρήτρας διαφυγής που ενεργοποιήθηκε από το Συμβούλιο. Να ενισχύσει τις συνολικές δαπάνες και την ετοιμότητα στους τομείς της άμυνας και της ασφάλειας, διασφαλίζοντας παράλληλα τη βιωσιμότητα του χρέους και την αποδοτικότητα των δαπανών, καθώς και προσαρμόζοντας σταδιακά τον προϋπολογισμό ώστε να διατηρηθεί διαρθρωτικά υψηλότερο επίπεδο αμυντικών δαπανών. Να διασφαλίσει ότι μέτρα που λαμβάνονται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της αύξησης των τιμών της ενέργειας είναι προσωρινά, στοχεύουν στην προστασία των ευάλωτων νοικοκυριών ή στην κάλυψη των αναγκών των ενεργοβόρων επιχειρήσεων, διατηρούν τα κίνητρα για εξοικονόμηση ενέργειας και ότι το δημοσιονομικό τους κόστος είναι συμβατό με τις δεσμεύσεις βάσει του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Να συνεχίσει να εφαρμόζει το σύνολο των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στο οποίο βασίστηκε η παράταση της περιόδου προσαρμογής, όπως συνέστησε το Συμβούλιο στις 10 Οκτωβρίου 2025. Να στηρίξει την ανάπτυξη δημόσιων επενδύσεων με την επέκταση των μέτρων για την επιτάχυνση των διαδικασιών αδειοδότησης και εκτέλεσης. Να βελτιώσει την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών, αφενός, διασφαλίζοντας ότι το νέο ειδικό ταμείο για τις υποδομές και την κλιματική ουδετερότητα (Sondervermögen) αυξάνει το παραγωγικό κεφαλαιακό απόθεμα και, αφετέρου, περιορίζοντας τις επιδοτήσεις και τις μεταφορές από τον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό στο συνταξιοδοτικό σύστημα. Να βελτιώσει τη βιωσιμότητα των εκ του νόμου προβλεπόμενων συντάξεων, διατηρώντας ταυτόχρονα την επάρκεια των συντάξεων, μεταξύ άλλων με την προώθηση της παράτασης του επαγγελματικού βίου, και την ενίσχυση των επαγγελματικών και ατομικών συνταξιοδοτικών προγραμμάτων. Να βελτιώσει το φορολογικό μείγμα και την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα του συστήματος κοινωνικής πρόνοιας, ώστε να ενισχυθούν τα κίνητρα για την αύξηση των δεδουλευμένων ωρών, μεταξύ άλλων από τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας.

2. Να διασφαλίσει τη συνέχεια των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που υλοποιούνται στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να επιταχύνει τις προσπάθειες για την εφαρμογή των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής αξιοποιώντας, όπου ενδείκνυται, την ανακατανομή προς στρατηγικές προτεραιότητες και δυνατότητες ευελιξίας, όπως συμφωνήθηκε κατά την ενδιάμεση επανεξέταση του πλαισίου της πολιτικής συνοχής.

3. Να τονώσει τη μετασχηματιστική καινοτομία, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της εμπορικής αξιοποίησης της έρευνας. Να διευκολύνει τη διαφοροποίηση της οικονομίας και τον δυναμισμό των επιχειρήσεων και να τονώσει τις ιδιωτικές επενδύσεις με τη στήριξη της επιχειρηματικότητας, τη βελτίωση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση για τις νεοφυείς και τις επεκτεινόμενες επιχειρήσεις, την απλούστευση των κανονιστικών ρυθμίσεων και τη μείωση της διοικητικής επιβάρυνσης. Να επιταχύνει τον εκσυγχρονισμό και την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης, μεταξύ άλλων με τη μείωση της πολυπλοκότητας μεταξύ των επιπέδων διακυβέρνησης, την αύξηση της χρήσης κοινών προτύπων και τον επανασχεδιασμό των δημόσιων υπηρεσιών ώστε να καταστούν φιλικές προς τον χρήστη και σταθερά διαθέσιμες σε ολόκληρη τη χώρα. Να επιταχύνει την ανάπτυξη δικτύων ψηφιακής επικοινωνίας πολύ υψηλής δυναμικότητας. Να βελτιώσει τις συνθήκες για επενδύσεις σε κατοικίες, προκειμένου να καταστεί η στέγαση οικονομικά πιο προσιτή με την περαιτέρω απλούστευση των κανονισμών και των διαδικασιών, την αναθεώρηση της νομοθεσίας για τις μισθώσεις, την αξιοποίηση πρόσθετης οικοδομήσιμης γης και την ενίσχυση της κοινωνικής στέγασης.

4. Να μειώσει περαιτέρω τον συνολικό βαθμό εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα και να διευκολύνει την επέκταση της ανανεώσιμης ενέργειας, μεταξύ άλλων με την προώθηση ευέλικτων συστημάτων, όπως λύσεις αποθήκευσης για τη μείωση των τιμών σε περιόδους αιχμής της ζήτησης. Να κατευθύνει τις επενδύσεις προς ένα οικονομικά αποδοτικό σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας με ουδέτερο ισοζύγιο άνθρακα, μεταξύ άλλων ενθαρρύνοντας τη φιλική προς το δίκτυο παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και ευέλικτα πρότυπα κατανάλωσης, ενισχύοντας παράλληλα την περιφερειακή ολοκλήρωση με την επέκταση των διαδρόμων μεταφοράς και τη στήριξη της διασυνοριακής ενοποίησης των αγορών και των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας. Να προωθήσει την ψηφιοποίηση των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας, ιδίως σε επίπεδο διανομής, και να προωθήσει την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών. Να επιταχύνει τη διαδικασία απανθρακοποίησης των τομέων των κτιρίων, της βιομηχανίας και των μεταφορών, μεταξύ άλλων με την ανακαίνιση και την ψηφιοποίηση του σιδηροδρομικού δικτύου και με τη μείωση των εμποδίων κατά την αδειοδότηση υποδομών και εγκαταστάσεων που συμβάλλουν στη μετάβαση στην καθαρή βιομηχανία.

5. Να αυξήσει την προσφορά εργατικού δυναμικού και να αντιμετωπίσει την έλλειψη ειδικευμένων εργαζομένων, ιδίως με την αύξηση των δεδουλευμένων ωρών, την ενίσχυση των δεξιοτήτων, τη διευκόλυνση των μεταβάσεων σε θέσεις εργασίας και μεταξύ αυτών μέσω ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας και την καλύτερη προσέλκυση και διατήρηση ταλέντων από τρίτες χώρες. Να βελτιώσει τα εκπαιδευτικά αποτελέσματα, μεταξύ άλλων με την προώθηση της αριστείας, την πρόληψη της πρόωρης εγκατάλειψης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης και την παροχή στοχευμένης στήριξης σε μειονεκτούσες ομάδες. Να βελτιώσει τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα της προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας και των ολοήμερων σχολείων, καθώς και τη διαθεσιμότητα οικονομικά αποδοτικών υπηρεσιών μακροχρόνιας φροντίδας.

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2026.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

S. HARRIS